

**МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ
РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ**

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (БІЛОРУСЬ)
КЛАЙПЕДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛИТВА)

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Збірник наукових праць

Житомир
2020

УДК 338.43.01 (477): 504
М20

Рекомендовано до друку рішенням ради ННІ економіки та агробізнесу Поліського національного університету, протокол № 4 від 24 жовтня 2020 р.

Редакційна колегія

Скидан О.	доктор економічних наук, професор
Саблук П.	академік-секретар НААН, доктор економічних наук, професор
Жудро М.	доктор економічних наук, професор (Білорусь)
Жуковскис Я.	доктор наук, професор (Литва)
Раманаускас Ю.	доктор наук хабілітований, професор (Литва)
Галушко З. І.	доктор економічних наук, професор
Кропивко М.	академік НААН, доктор економічних наук, професор
Дацій Н.	доктор наук з державного управління, професор
Ходаківський Є.	доктор економічних наук, професор
Якобчук В.	кандидат економічних наук, професор
Швець Т.	кандидат економічних наук, доцент
Данкевич В.	доктор економічних наук, доцент
Литвинчук І.	доктор економічних наук, доцент
Плотнікова М.	кандидат економічних наук, доцент
Сокальський С.	кандидат економічних наук

М20 **Механізми управління розвитком територій: зб. наукових праць.**
Житомир: Поліський національний університет, 2020. 320 с.

До збірника ввійшли матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Механізми управління розвитком територій», присвячених розв'язанню актуальних проблем регіонального розвитку та формування пропозицій щодо самозабезпечення, підвищення стійкості місцевих громад до зовнішніх чинників.

Для науковців, керівників та спеціалістів суспільного сектора, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами регіонального розвитку, особистості, суспільства та екологічного господарювання.

Збірник виготовлено з оригіналів доповідей авторів. Відповідальність за точність викладених у збірнику матеріалів несуть автори.

Роздруковано з оригіналу-макета замовника.

© Поліський національний
університет, 2020

ЗМІСТ

<i>Baszyński A., Kańdula S.</i> ЭФФЕКТИВНОЕ СОКРАЩЕНИЕ РАЗНИЦЫ В ДОХОДАХ ВОЕВОДСТВ КАК УСЛОВИЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНАЛЬНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ	10
<i>Барановський М. О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В РЕГІОНАХ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІССЯ	17
<i>Баценко Л. М.</i> ІННОВАЦІНІ МЕТОДИ В ОЦІНЦІ ПЕРСОНАЛУ	21
<i>Бержанір І. А.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	25
<i>Булах І. І., Шиманська О. В.</i> РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА ДЕРЖАВНА РЕГІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІН У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ.....	28
<i>Burkovska A. V.</i> NBU'S DISCOUNT RATE AS A MECHANISM OF INFLUENCE ON FOOD SECURITY IN UKRAINE	33
<i>Вигера С. М., Ключевич М. М., Скидан О. В.</i> МЕТОДОЛОГІЯ ХОЛІСТИЧНОГО ПРИРОДООХОРОННО- ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я ФІТОЦЕНОЗІВ	37
<i>Волкова Н. І.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ: ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ	46
<i>Головко Л. В., Головко Т. В.</i> РОЗВИТОК SMART-МІСТЕЧОК: МОЛОДІЖНИЙ АСПЕКТ	51
<i>Горбова Н. А.</i> КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ЛОКАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	55
<i>Гордей О. Д., Стоянова В. В., Угрюмова К. О.</i> НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ФІНАСАМИ	59

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Бержанір І. А., к. е. н., доцент,
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини,
Україна*

Розвиток ринкових відносин в Україні, досвід зарубіжної системи господарювання свідчать про існування об'єктивної залежності між результатами фінансово-господарської діяльності підприємств та управлінням процесами ефективного формування та використання оборотних активів. Тому дослідження процесу управління оборотними активами як важливого чинника підвищення ефективності функціонування аграрних підприємств набуває особливої актуальності.

В зарубіжній практиці управлінню оборотними активами приділяється значно більше уваги, ніж в Україні. Існують різні методики і підходи, спрямовані на підвищення ефективності управління оборотними активами. Аналіз літературних джерел свідчить, що вчені-економісти управління оборотними активами характеризують як визначення потреби підприємства в оборотних коштах, розробку методики визначення нормативів оборотних коштів у виробничих запасах, незавершеному виробництві, витратах майбутніх періодів, запасах готової продукції; формування та використання джерел фінансування обігових коштів [1, 2].

Політика управління оборотними активами є частиною загальної фінансової стратегії підприємства. Розвиток теорії управління оборотними активами і джерелами їх фінансування здійснювався з розвитком фінансового ринку, оскільки від цього чинника залежали можливості формування разом з матеріальними оборотними активами фінансових активів. Сучасні ринкові відносини потребують від підприємств досконалої розробки та нового наукового підходу до формування оборотних активів та джерел їх фінансування.

Методичні підходи до управління оборотними активами та джерелами їх фінансування з часом змінювалися в залежності від рівня лімітування діяльності підприємств, розширення можливостей використання економіко-математичних методів, розвитку фінансового ринку та його інструментів. Лібералізація економічних відносин і розвиток вітчизняного фінансового ринку призвели до необхідності використання теоретичних розробок та практичного досвіду країн з ринковою економікою при управлінні оборотними активами. При цьому, в основному використовувались методичні підходи до управління дебіторською заборгованістю, запасами, коштами на рахунках тощо.

В теорії і практиці фінансового менеджменту існують чотири моделі обрання джерел фінансування активів: ідеальна, агресивна, консервативна

і компромісна. Вибір підприємством стратегії управління оборотними активами відбувається під впливом різноманітних зовнішніх та внутрішніх чинників. При цьому основними критеріями вибору оптимальної стратегії управління є показники прибутковості активів і ризику вкладення оборотного капіталу.

Обрані принципові підходи до формування оборотних активів підприємства (або тип політики їх формування), характеризуючи різні співвідношення рівня ефективності їх використання і ризику, визначають суму цих активів та їх рівень стосовно обсягу операційної діяльності. В межах існуючих підходів кожне підприємство самостійно обирає свою стратегію і тактику управління оборотними активами та оборотним капіталом з позиції досягнення стратегічних, тактичних і оперативних цілей фінансово-економічного розвитку підприємства, враховуючи галузеві особливості та дію різноманітних чинників.

На наш погляд, політика управління оборотними активами підприємства повинна ґрунтуватися на наукових підходах, забезпечувати пошук компромісу між зростанням прибутковості оборотних активів і ризиком вкладень оборотного капіталу та втрати ліквідності. Різні методи управління елементами оборотних активів впроваджуються у вітчизняну теорію та практику господарювання. Але через те, що цілі і характер використання окремих елементів оборотних активів мають значні особливості, на підприємстві з великим обсягом використання оборотних активів розробляється самостійна політика управління окремими їх елементами. Внаслідок цього управління в більшості випадків ведеться обмежено за основними видами: товарно-матеріальними запасами; дебіторською заборгованістю; грошовими активами [3].

Отже, для підвищення ефективності використання оборотних активів аграрних підприємств необхідно конкретизувати основні елементи політики управління оборотними активами шляхом теоретичного обґрунтування напрямів та способів реалізації політики управління оборотними активами. Кожен елемент оборотних активів, а саме – запаси, грошові кошти, дебіторська заборгованість, має свої особливості:

- управління запасами передбачає необхідність визначення оптимальної партії поставки й середньодобового залишку матеріальних цінностей підприємства, потребує своєчасного проведення розрахунків з постачальниками, вимагає здійснення контролю за рухом та наявністю матеріальних цінностей;
- управління грошовими коштами має включати заходи щодо оптимізації середнього залишку коштів, застосування ефективних форм розрахунків, забезпечення можливостей для своєчасних розрахунків підприємства з банками, бюджетом, персоналом;

– управління дебіторською заборгованістю потребує проведення аналізу динаміки її стану, питомої ваги, складу й структури, вимагає формування відповідної кредитної політики стосовно покупців продукції, визначає необхідність оцінки їх платоспроможності, передбачає проведення систематичного контролю дебіторів та розробку заходів щодо стимулювання погашення ними дебіторської заборгованості.

Таким чином, зазначені особливості обумовлюють складність та специфічність управління оборотними активами та мають враховуватися в процесі розробки та реалізації політики управління оборотними активами на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Василішин С. І., Бабицька О. О. Методичні підходи до управління оборотними активами аграрних підприємств. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. Харків : ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. 2017. № 4. С. 74-84.
2. Ульяновченко Ю. О., Василішин С. І., Єфанов В. А., Сколотій І. В. Удосконалення політики формування та ефективного використання оборотних активів аграрних підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Т. 4. № 27. С. 259-267.
3. Бержанір І. А. Теоретико-методологічні основи формування та ефективного використання оборотних активів підприємств. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 176 с.